

6. Williams G. A. Forensic textile damage analysis: recent advances *Research and Reports in Forensic Medical Science*. 2018. Т. 8. С. 1–8.

7. Smykalo K., Zakora O. Comparative assessment of hairiness of fabrics by organoleptic and instrumental methods. *Polish journal of science*. 2020. № 28 (1). С. 28–33.

УДК 340.69:[658.62:665.57/.58]

Соколовська Ірина Михайлівна,

науковий співробітник лабораторії товарознавчих досліджень
Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз
Міністерства юстиції України

ЩОДО ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ПАРФУМЕРНИХ ТОВАРІВ

ON THE QUALITY AND SAFETY OF PERFUME GOODS

Ринок парфумерних товарів є одним з найбільш містких і перспективних серед інших непродовольчих товарів, посідаючи четверте місце на споживчому ринку – та динамічно розвивається. При цьому значне насичення внутрішнього ринку відбувається товарами закордонного виробництва, безпечність та якість яких частіше за все не відповідають вимогам, що ставляться до парфумерних товарів. Як правило, постачальниками цієї групи товарів є приватні фірми чи особи без супровідних контрактних документів і сертифікатів відповідності.

Потрібно зазначити, що парфумерно-косметична продукція безпосередньо взаємодіє з людським організмом, тому її застосування пов'язано зі здоров'ям та самопочуттям споживачів. Важливість показників безпечності цих товарів постійно зростає та є визначальним критерієм при їх придбанні.

У зв'язку з наявністю потенційних ризиків при застосуванні парфумерної продукції для споживачів, обіг парфумерно-косметичної продукції у більшості розвинених країн світу регулюється законодавчими та нормативно-правовими актами.

Зокрема, регулювання обігу даної продукції на території ЄС здійснюється відповідно до Директиви Ради 76/768/ЄЕС

від 27 липня 1976 року про наближення законодавства держав-членів стосовно косметичної продукції та Директив Комісії 80/1335/ЕЕС, 87/143/ЕЕС, 82/434/ЕЕС, 90/207/ЕЕС, 83/514/ЕЕС, 85/490/ЕЕС, 93/73/ЕЕС, 95/32/ЕЕС, 96/45/ЕС стосовно методів аналізу необхідних для контролю складу косметичних продуктів, а також Рішення Комісії 96/335/ЕС щодо встановлення реєстру та загальної номенклатури інгредієнтів, що застосовуються при виробництві косметичних продуктів. У європейському законодавстві у сфері технічного регулювання вже давно досконало розроблена система усунення бар'єрів для вільного переміщення товарів. У ЄС у даний час діють єдині правила безпеки продукції. Виробник зобов'язаний випускати у продаж тільки безпечну продукцію. Відповідно до директив ЄС продукція, що знаходиться в обороті, повинна залишатися безпечною для здоров'я людей протягом усього терміну придатності. Відповідальність виробника за продукцію регулюється національним законодавством країн-членів ЄС. Відповідно до європейського законодавства парфумерно-косметична продукція повинна бути безпечною під час її використання за призначенням, та під час використання, яке можна розумно передбачити, за рахунок відсутності у неї небажаного ефекту, пов'язаного із заподіянням шкоди життю та здоров'ю людини протягом терміну придатності.

В Україні якість парфумерії повинна відповідати вимогам ДСТУ 4710:2006 «Вироби парфумерні рідинні. Загальні технічні умови», який вступив у дію з 01.01.1996 р. в Україні. Цей стандарт поширюється на рідкі парфумерні вироби – одеколони, духи, туалетні та духмяні води, які являють собою спиртові, спиртово-водні або водно-спиртові розчини багатокomпонентних сумішей духмяних речовин (парфумерних композицій) у флаконах або пробірках. Духи та туалетні води використовуються як ароматизуючі засоби. Одеколони призначені для використання як гігієнічні, освіжаючі та ароматизуючі засоби. Духмяні води використовуються як гігієнічні та освіжаючі засоби. Вимоги до якості парфумерних товарів поділяють на дві групи:

- вимоги до їх складу;
- вимоги до зовнішнього вигляду.

До вимог першої групи відносять нормативну стійкість запаху в годинах:

- для духів класу «Екстра» – не менше ніж 60,

- духів інших – не менше ніж 50,
- туалетних вод – не менше ніж 40,
- одеколонів «Екстра» – не менше ніж 30,
- одеколонів інших – не менше ніж 24.

Міцність спирту у %: не менше ніж 80 – духи «Екстра», не менше ніж 85 – духи, не менше ніж 83 – туалетні води, не менше 70.

Парфумерні товари повинні виготовлятися з якісної сировини за рецептами та технологічними регламентами при обов'язковому дотриманні затверджених санітарних правил та норм. Вміст композиції для кожного найменування парфумерії повинен бути не нижчим від стандартних норм, установлених для кожної групи. Міцність спирту не може відхилитися більше ніж на 1 % від рецептурних норм. Парфумерні товари мають бути однорідними, прозорими рідинами без осаду та помутніння. Духи та одеколони повинні мати приємний запах, характерний для певного найменування. Колір товарів має відповідати контрольним зразкам конкретного найменування, за стійкістю запаху – своїй групі товарів. Флакони повинні бути виготовленими із добре відпаленого скла, не мати великих пузирів та забруднень. Необхідно щоб скляні пробки мали правильну форму, входили без качки, були щільно притерті до шийки флакона, обов'язково покриті на стику желатином або лаком для герметичності. У флаконів з нагвинчуваними ковпачками різьба має бути правильною та чіткою. Ковпачки повинні відповідати кольору та розміру флакона, мати прокладку тільки із спеціальної гуми або еластичної пластини і бути закрученими повністю. Флакони з плечиками повинні бути заповненими по плечики, а якщо їх немає, то потрібно залишити до 4 % об'єму для повітряного простору. Флакон із пластмаси з пульверизатором заповнюється до вказаного об'єму (у мілілітрах) на етикетках. Етикетки повинні бути яскравими, незабрудненими, без клеєних підтьоків, акуратно приклеєні.

Загальні органолептичні ознаки якісної парфумерії:

- пакувальна коробочка вироблена із високоякісного картону;
- пакувальний целофан міцно прилягає до коробочки, без доступу повітря;
- уся печатна інформація на коробочці виконана привабливо, має строгий дизайн;
- флакон із світлого скла без відтінків та пузирів;

- пробка міцно притерта, на пластмасовій пробці не повинно бути швів;
- металевий ободок під пульверизатором не повинен прокручуватися.

Окрім того на парфумерно-косметичні товари поширюються Державні санітарні правила і норми безпеки продукції парфумерно-косметичної промисловості (далі – СанПіН). СанПіН є обов'язковим для підприємств, організацій та інших суб'єктів господарської діяльності незалежно від їх відомчого підпорядкування та форм власності, для громадських об'єднань та фізичних осіб. Виробництво продукції парфумерно-косметичної промисловості дозволяється при наявності позитивного висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи щодо нормативної документації. Реалізацію і професійне використання продукції парфумерно-косметичної промисловості допускається за умов наявності позитивного Гігієнічного висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи щодо якості виготовленої вітчизняної або імпортованої продукції.

Відповідно до Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу 20.01.2021 затверджено постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо безпеки косметичної продукції». Даний регламент встановлює основні вимоги щодо розроблення, виробництва, оцінювання безпечності та ефективності косметичної продукції та введення її в обіг, а саме: визначення повноважень призначених компетентних органів із зазначених питань; принципи та умови виробництва, порядок введення в обіг, процедури оцінювання безпечності косметичної продукції; контроль та нагляд за вже виготовленою продукцією; запровадження максимально тісної взаємодії між суб'єктами господарювання та органами регулювання; покладання на виробників, імпортерів та розповсюджувачів обов'язку у разі виявлення небезпечності власної продукції повідомити відповідні органи та вжити усіх можливих заходів для зменшення негативних наслідків від поширення та використання таких косметичних засобів. Цей регулятивний акт відповідає потребам технічного регулювання та принципам державної регуляторної політики. У ньому чітко встановлено права та обов'язки суб'єктів господарювання, повноваження призначених компетентних органів щодо контролю

за обігом парфумерно-косметичної продукції в Україні, упорядковано відносини між державними органами та суб'єктами господарювання з питань впровадження парфумерно-косметичної продукції в обіг.

Отже, якість парфумерних товарів – питання надзвичайно гостре і важливе. Тільки пильності, старанності і грамотності покупця під час вибору цього товару недостатньо, щоб захистити своє право на безпечну та якісну продукцію. В зв'язку з цим парфумерно-косметичні товари повинні відповідати вимогам та нормам, які передбачені національними стандартами України. Наразі в Україні головним документом, який регламентує безпечність парфумерно-косметичних товарів є ДержСанПін 2.2.9.027-99, а дозволом на виробництво і застосування парфумерно-косметичної продукції є позитивний гігієнічний висновок на рецептуру й технічні умови із подальшою реєстрацією і затвердженням. Так згідно із загальнодержавною програмою євроінтеграції, затверджено технічний регламент щодо безпеки косметичної продукції, котрий повністю гармонізований з директивами ЄС у цій галузі. Технічний регламенту враховує сучасні вимоги до безпеки парфумерно-косметичної продукції та значно розширює перелік документації, яка має бути складена на кожен продукт, опис та ідентифікацію продукції; звіт про безпеку; опис методів виробництва, його відповідність стандартам належної виробничої практики GMP; підтвердження заявленої ефективності та відомості про будь-які випробування на тваринах, що створює умови для виготовлення більш безпечної продукції.

Перелік використаних джерел

1. Керівні принципи Організації Об'єднаних Націй для захисту інтересів споживачів. URL: http://www.unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditccplpmisc2016d1_ru.pdf
2. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII (Редакція від 01.08.2020). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
3. Словарь терминов и определений судебной товароведческой экспертизы : словарь / уклад. К. И. Рудакова, С. А. Коробова, А. А. Желавская, О. В. Ярославцева. Симферополь : КрымНИИСЭ, 2003. 128 с.
4. НДР «Методичні рекомендації з проведення товарознавчих досліджень парфумерно-косметичних товарів». ОНДІСЕ, 2020.

Стойкова Теменуга Васильева,
доцент, доктор
Экономический университет – Варна, Болгария

ВОЗМОЖНОСТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ТОВАРОВЕДЧЕСКИХ И ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЭКСПЕРТИЗ

OPPORTUNITIES FOR IMPROVEMENT OF COMMODITY AND ECONOMIC EXPERTISE

Развитие рыночной экономики, создание новых материалов и технологий, усложнение международных бизнес-процессов является предпосылкой потребности в многосторонней товарной и экономической экспертизе. Товарные экспертизы определяют свойства, качество, изменения при хранении как входящего сырья, так и готовой продукции, товаров в таможенной деятельности. Логистика, особенно в международной торговле, создает условия для различных изменений и процессов в перевозимых товарах, что в свою очередь требует их экспертной оценки. Экономический анализ и экспертиза чаще всего требуют оценки рисков и набора факторов, влияющих на процессы, установления качества товаров по рекламациям [1], защиты интересов потребителей в случае выявления дефектов или бракованных товаров [4].

Свободные рынки и возможность предлагать товары различного происхождения требуют в первую очередь обеспечения их безопасности [5]. Создание общего Европейского рынка или других региональных рынков предполагает наличие Технических регламентов, Директив и строгого контроля для предотвращения попадания опасных и контрафактных товаров на эти рынки. Наличие так называемых «Директив нового подхода» в Европейском Союзе и последующие Регламенты требуют для основных групп товаров, подлежащих наиболее интенсивному обмену, оценки соответствия основным требованиям и нанесения маркировки «СЕ». Это также требование для всех товаров из тех групп, которые поступают из третьих стран и предназначены для